УДК 811.111'373.72
DOI https://doi.org/10.32841/2409-1154.2019.43.3.14

Свиридюк Т. В.,
кандидат філологічних наук,
асистент кафедри іноземних мов економічного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Рубан Л. М.,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземних мов економічного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Семініхина Н. М.,
асистент кафедри іноземних мов економічного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

АПЕЛЯТИВНА ФУНКЦІЯ ІДІОМАТИЧНИХ ЗАСОБІВ У ВИСТУПАХ БРИТАНСЬКИХ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРІВ

Анотація. Статтю присвячено вивченню апелятивної функції ідіоматичних одиниць, вжитих у промовах британських політиків. Аналіз виступів британських прем'єр-міністрів засвідчив, що ідіоматичні засоби, пов'язані з третім рівнем риторичної текстопобудови – елокуцією, слугують засобом характеристики референтної ситуації, оцінки подій, людей, а також підсилюють висловлення думок і почуттів.

Під час наукової розвідки було виокремлено чотири основні елокуційні функції ідіоетнізмів, які зустрічаються упродовж всього тексту промови: апелятивну, референтну, оцінну та емотивну. Апеляція до пізнавальних особливостей особи передбачає вживання одиниць на позначення сприйняття та уваги, які активують відповідні здібності аудиторії. Фразеологічні сполучення на позначення уваги відбивають різний ступінь її концентрації на різних суспільних явищах: заявах, суперечностях, бюджеті, а фразеологічні єдності пов'язують увагу з фізичним досвідом людей. Ідіоматичні одиниці на позначення зорової перцепції та пам'яті, в яких область джерела пов'язана зі сприйняттям, залучаються прем'єр-міністрами останніх десятиліть для відтворення важливих подій минулого та окреслення перспектив на майбутнє. Одиниці на позначення мислення активують розумову діяльність слухача, змушуючи його замислитися над фактами, про які йдеться в промові. Вони представлені в усіх досліджуваних виступах прем'єр-міністрів фразеологічними сполученнями та єдностями. Ідіоматичні одиниці, що відбивають мислення, поділяються на дієслівні й іменні та позначають різну кількість зусиль, необхідних для здійснення розумової діяльності, різну перспективу подачі змісту, ступінь впливу зовнішніх чинників на прийняття рішень, виявляючи зв'язок із двома рівнями риторичної текстопобудови: інвенцією й елокуцією.

Ключові слова: ідіоетнізм, фразеологічне сполучення (ФС), фразеологічна єдність (ФЄ), елокуція, апелятивна функція.

Постановка проблеми. Відомі класифікації ідіоматичних засобів – тематична, структурна та стилістична – узгоджуються з рівнями риторичного текстотворення: інвенцією, диспозицією та елокуцією, що дає підстави для розрізнення відповідних властивостей ідіоетнізмів у промовах британських прем'єр-міністрів: тематичних, структурних та елокуційних. За тематичним чинником ідіоматичні засоби автори поділяють на групи одиниць, які позначають практичну та комунікативну діяльності та відношення між референтами. За структурної класифікації ідіоетнізми представлені такими класами: ідіоетнізми-словосполучення, які функціонують як іменники, дієслова, прислівники, вигуки, та ідіоетнізми-речення. Елокуційні властивості ідіоетнізмів виявляються у широкому застосуванні в усіх мовленнєвих стилях, виконуючи при цьому різні функції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Елокуційні властивості ідіоетнізмів виявляються у їхньому широкому застосуванні на етапі оформлення із різною метою. Загальнолітературні ідіоматичні засоби в номінативній функції вживаються в науковому і офіційно-діловому мовленні [2, с. 72; 3, с. 56]. У публіцистичних творах і в розмовному мовленні на перший план нерідко висовується експресивно-стилістична сторона ідіоматичних засобів книжкового і розмовно-побутового характеру [4, с. 9; 7, с. 230; 10 с. 133].

У текстах художнього і публіцистичного стилів ідіоматичні засоби використовуються не тільки в звичній формі, але і в трансформованому вигляді: з поновленою семантикою, структурою і експресивно-стилістичними якостями. Через зміни в ідіоетнізмах виникають нові смислові та експресивні відтінки, збагачуються зв'язки слів [6, с. 82]. Вивченню функціонування ідіоетнізмів у політичних текстах приділялося недостатньо уваги: досліджувалися ФО інтернаціонального характеру [9, с. 5] та комунікативно-прагматичні можливості ФО [1, с. 37]. Аналіз експресивної фразеології здійснено на основі промов французьких політиків XX – початку XXI століть [8, с. 20].

Поряд із тематичними ідіоматичними засобами, які функціонують на всіх рівнях риторичного текстотворення, окремі групи одиниць залучаються на етапі елокуції, який передбачає словесне оформлення висловлення. До основних елокуційних функцій ідіоетнізмів, призначених для орнаментації мовлення, належать апелятивна, призначена для активації пізнавальних властивостей адресата; референтна, спрямована на характеристику ситуації, про яку йдеться у тексті; оцінна, яка

представляє судження мовців; емотивна, яка відбиває авторські почуття.

Метою статті є вивчення апелятивної функції ідіоматичних одиниць, вжитих у промовах британських політиків.

Виклад основного матеріалу. У промовах британських прем'єр-міністрів пізнавальні процеси позначені ідіоматичними засобами, що іменують сприйняття і мислення, з метою впливу на аудиторію за рахунок активізації відповідних процесів у свідомості. Одиниці на позначення сприйняття як процесу відображення предметів і явищ дійсності іменують зорову перцепцію, апелюючи до відповідного досвіду адресата та дозволяючи привернути увагу до різних мікротем.

Зорове сприйняття позначене лише у промовах У. Черчілля ФЄ, які апелюють до безпосереднього досвіду людини: to see with one's own eyes –та to lose sight of. Вказані одиниці залучаються у виступах, призначених для національної аудиторії. ФЄ to see with one's own eyes та to lose sight of апелюють до двох протилежних дій людини, пов'язаних зі сприйняттям і втратою такої можливості, створюючи різні риторичні ефекти. У. Черчілль використовує ФЄ to see with one's own eyes для акцентування уваги на всіх труднощах: незліченних боях із ворогом, через які пройшли британці: You have found yourself able to see with your own eyes what we have gone through [16, c. 240]. ФЄ to see with one's own eyes апелює до досвіду аудиторії, набутого під час війни.

Внаслідок позначення втрати концентрації на певних справах ФЄ to lose sight of має негативне значення, вказуючи не стільки на невдалий результат сприймання, скільки на незадовільну роботу парламенту, який замість вирішення нагальних питань стосовно виконавчої влади обговорює різні дрібниці повсякденного життя, наприклад: I very much deprecate the House falling unduly into the debating of details and routine, and losing sight of its larger duty of giving guidance and encouragement to the nation [16, c. 9].

ФС на представлення уваги зустрічаються в усіх досліджуваних виступах, призначених для міжнародного адресата. На різний ступінь зосередження уваги вказують ФС to call attention, to attract attention і to draw attention, а також ФЄ to have an eye on, to get down to і to take on. ФС мають однаковий номінативний складник, представлений іменником attention, і відмінні дієслівні компоненти (call, attract, draw), які відбивають різний ступінь залучення уваги адресата. Відмінності у значенні вказаних дієслів автори встановлюють за допомогою методу словникових дефініцій і контекстуального аналізу, враховуючи комбінаторику ФС з іншими одиницями.

За ступенем залучення уваги дієслова утворюють таку ієрархію в аспекті від найменшого до найбільшого: call, attract, draw. Найменший ступінь залучення уваги позначений ФС to call attention, про що свідчить сема 'appeal' у значенні дієслова to call: 'звертати' – to appeal to – to make an earnest or urgent request [18]. У контекстуальному плані У. Черчілль використовує цей вираз для привернення уваги до не дуже гучних заяв, наприклад про незручність для нього особисто доповідати про хід воєнних дій: I have called attention to the disadvantages of my having to give too frequent reviews of the war, and I have always declined to be drawn into discussions about strategy or tacics so far as they may have relation to current or pending events [16, c. 288].

Середній ступінь залучення уваги представлений ФС to attract attention, на що вказують семи 'engage' та 'fix' у визначенні дієслова to attract – to engage or fix, as the mind, attention 'привертати, фіксувати' [18], тобто ця одиниця вказує не тільки на привернення уваги, а й на її зосередження на окремих об'єктах. У тексті ця ФС сполучається з одиницями, які іменують більш важливі референти. Так, у наступному прикладі обставина immediately 'негайно', яка позначає швидкість реакції, відбиває більший ступінь нагальності заяви, ніж контекст із дієсловом call у попередньому прикладі: These discrepancies when they occur immediately attract the attention of our faithful and vigilant Press [16, c. 350].

Найвищий ступінь інтенсивності залучення уваги адресата представлений ФС to draw attention, яке пояснюється через попереднє ФС to attract attention – 'привертати увагу' [18]. В контексті ФС to draw attention взаємодіє з одиницями на позначення важливих суспільних явищ, до яких у наступному прикладі належить бюджет і його нова структура: Financial commentators have drawn attention to the fact that last week's Budget was the first in modern times which, in addition to its broader strategy, made a direct attack on the balance of payments deficit by dealing with Britain's tendency to excessive net capital investment overseas [19, c. 60]. У наведеному прикладі високий рівень залучення уваги додатково узгоджується з уживанням словосполучень broader strategy 'ширша стратегія' та a direct attack on the balance of payments deficit 'прямий наступ на баланс дефіциту'.

Ступінь концентрації уваги позначений ФЄ to have an eye on, to get down to і to take on, які різняться рівнем зосередження уваги, про що свідчать відповідні семи у їхніх дефініціях і контекстуальні чинники у промовах Г. Вільсона та Г. Брауна, звернених до національної аудиторії.

Найменший ступінь концентрації уваги позначений ФЄ to have an eye on, яке має значення give your attention to smb or sth 'звертати увагу на щось' [18], а на безпосередній зв'язок із перцептивним досвідом вказує іменник eye, наприклад: British history, some of it comparatively recent, shows the paralysis which sets in when a Government has one eye on its duties and another on a forthcoming election [19, c. 10]. У наведеному прикладі фразеологічна трансформація has one eye on its duties and another on a forthcoming election пояснює невдачі діяльності уряду, позначені іменником paralysis, розпорошенням уваги замість концентрації на одній справі, позначеній ФЄ to have an eye on, яка відбиває зосередження уваги на окремій справі.

На більший ступінь привернення уваги порівняно з попередньою одиницею вказує ФЄ to get down to, про що у її визначенні to give serious attention to sth 'приділяти серйозну увагу' свідчить сема 'serious' [18]. У плані концептуальної метафори у ФЄ to have an eye on йдеться лише про розпорошення уваги, а в ФЄ to get down to – про зосередження з метою виконання роботи.

Контекстуальним сигналом більшого ступеня зосередження уваги у наступному прикладі слугує іменник weights, який вказує на труднощі, що стоять перед державою: But we really must get down to our running weights: we cannot go on facing a crippling deficit on overseas trade every time we try to expand production for more than about a year at a time, living all the time on margins so narrow that the slightest wind can blow us off course, and driven every two or three years into borrowing abroad [19, c. 51]. Поряд з іменником weights на серйозність ситуації та увагу до неї у наведеному прикладі вказує інтенсифікатор 'really'.

Найбільший рівень концентрації уваги позначає ФЄ to take on, яка має значення to take into consideration 'брати до уваги' [18], відбиваючи більші зусилля, необхідні для виконання позначеної діяльності. Про них свідчить сфера джерела, покладена в основу метафоричного значення ФЄ to get down to та to take on. У першого

вона пов'язана з рухом униз, а у другого – зі стриманням додаткових обов'язків. Різниця між цими двома одиницями зумовлена тим, що рух униз набагато легший, ніж підйом речей перед покладанням їх на себе. Контекстуально на великий ступінь концентрації уваги вказує словосполучення whole world, у складі якого масштабність завдань відбивають підмет world 'світ' та означення whole 'весь': I hope the whole world will take on note that if we don't do what we should do to provide education for all, then other people will prosper by violent ideologies and extremism prospering in these parts of the world [14].

Особливе місце серед ідіоетнізмів на позначення сприйняття посідають ФЄ to look back та look ahead. Їх область джерела пов'язана компонентом look із перцепцією, а елемент back 'позаду' та ahead 'попереду' метафорично вказують на минуле та майбутнє [17, с. 219]. Тому одиниця to look back набуває значення to think about smth in your past 'думати про те, що сталося в минулому' [18], тобто позначає пам'ять як когнітивний процес, який полягає у збереженні, відтворенні і забуванні набутого досвіду [5]. У свою чергу ФС to look ahead має значення 'думати про те, що трапиться в майбутньому' to think about what is going to happen in future [18].

ФЄ to look back представлена у виступах Т. Блера та Г. Брауна, які звертаються до історії Великобританії, нагадуючи про найбільш важливі події минулого, візуалізуючи їх. У промові Т. Блера ця одиниця відтворює героїчні дні Другої світової війни: No longer do we only look back, nostalgia mixed with emotion and pride, on the supreme sacrifices of two World Wars [11]. Водночас Г. Браун використовує ФЄ to look back для референції до нещодавніх подій світової економічної кризи, яка за своїми масштабами може бути зіставлена з війною: I believe that we will eventually look back on the winter of 2008 and 2009 as another great global challenge that was thrown Britain's way, and that Britain met [13]. У цьому висловленні автор сподівається, що його народ пам'ятатиме економічну кризу 2008-2009 років як ще один значний виклик на шляху Британії.

Одиниці на позначення мислення активують розумову діяльність слухача, змушуючи його замислитися над фактами, про які йдеться в промові. Вони представлені в усіх досліджуваних виступах прем'єр-міністрів ФС і ФЄ. ФС на позначення мислення залучаються у виступах, призначених для національної аудиторії. Вони поділяються на дієслівні й іменні. Дієслівні ФС включають одиниці зі спільним вербальним компонентом make (to make clear, to make sure, to make efforts), а також з однаковими іменними складниками: view (to express the view, to hold the view) і decisions (to take the decisions, to make the decisions). Іменні ФС, які характеризують особу, мають спільний іменник a man (a man of far-ranging intellectual scope та a man of capacity and leading).

Дієслівні ФС на позначення мислення з однаковим вербальним компонентом make (to make clear, to make sure, to make efforts) різняться за другим складником, який вказує на різні старання, необхідні для здійснення розумової діяльності. На найменший ступінь розумових зусиль вказує ФС to make clear, про що свідчить сема easy у його визначенні як easy to understand, comprehensible – 'легкий для зрозуміння' [18]. У промовах британських прем'єр-міністрів ця одиниця наголошує на простоті обговорюваних ідей, створюючи відповідні враження аудиторії. Загрозу тероризму роз'яснює аудиторії ФС to make clear у промовах Т. Блера, наприклад: I want to make it clear. The latest revelations about North Korea are a manifest wake-up call to the world. This shouldn't divert us from tackling Iraq and WMD [12]. У наведеному прикладі значення ФС to make clear акцентує головне питання і посилюється виразом wake-up call to the world, що має семантику 'тривожний виклик світу', вказуючи на всесвітню важливість поданої проблеми.

Серед дієслівних одиниць із компонентом to make вищий ступінь інтенсивності розумової діяльності відображений ФС to make sure, у складі якого прикметник sure вживається у значенні certain, convinced, confident, definite, persuaded – 'впевнений, переконаний' [18]. Вказані семи і їх велика кількість свідчать про те, що це ФС відбиває більші старання, ніж ФС to make clear. Із допомогою ФС to make sure У. Черчілль переконує громадян в необхідності зробити все для перемоги спільної ідеї, наприклад: Every man and woman should try himself by his conscience every day, to make sure he is giving his utmost effort to the common cause [15, с. 295].

Найбільші розумові зусилля відображені ФС to make efforts, на що вказує іменник efforts зі значенням attempt, endeavor 'спроба' [18]. У промові У. Черчілля ФС to make efforts вказує на гігантські зусилля, яких докладає Британія до перемоги: No country made more strenuous efforts to avoid being drawn into this war, but I dare say we shall be found ready and anxious to prosecute it when some of those who provoked it are talking vehemently about peace [16, с. 278] – 'Жодна країна не докладала більших зусиль, щоб уникнути втягнення в цю війну, але я наважуся сказати, що ми маємо бути готовими і палко бажати провести її, коли її ініціатори пристрасно говорять про мир'. У наведеному прикладі додаткові зусилля, описані ідіоетнізмом to make efforts, позначені групою підмета no country, який вказує на відсутність об'єкта порівняння, та прикметника more strenuous у вищому ступені порівняння.

Різна перспектива подачі змісту, пов'язана з відображенням точок зору та висловленням думок, представлена ФС зі спільним іменним компонентом view: to express the view і to hold the view. Вони позначають відмінні етапи донесення поглядів до аудиторії у міжнародних виступах політиків. На вираження думки у складі ФС to express the view з семантикою to show an opinion by using words, looks or actions 'виразити, показати свою думку, використовуючи слова, погляди, дії' [18], вказує сема 'to show an opinion'. На відображення точки зору та її дотримування у значенні ФС to hold a view вказує сема to follow an opinion 'дотримуватися думки' [18].

Вказані одиниці відрізняються текстовими функціями, про що свідчить їхнє використання у промовах Г. Вільсона. Менш тривалий процес представлення думки акцентує ФС to express the view: In a period of seven weeks I cannot tell you how many Cabinet meetings I have read about which never even took place: how at those which did take place we discussed subjects which have never been on the Agenda, how in these discussions, which did not take place, this or that Minister expressed a particular view on these undiscussed subjects [19, с. 30].

Тривалий процес представлення точки зору та її дотримання позначає ФС to hold a view, що описує погляди, яких дотримуються очільники інших країн, наприклад: When you have gathered together the heads of twenty-one fully independent governments from every part of the world – I had to remind them once or twice that Britain is independent too – all of them holding strong views about world affairs [19, с. 83].

Іменні ФС на позначення мислення використовуються У. Черчіллем. У їхньому складі іменник man сполучається з різними залежними групами, які характеризують інтелект людей у перспективах ширини та глибини: of far-ranging intellectual scope у ФС a man of far-ranging intellectual scope та of capacity and leading у ФС a man of capacity and leading. Для відображення широти інтелектуальності та кругозору британського посла у Сполучених Штатах

лорда Лотіана У. Черчілль використовує ФС a man of far-ranging intellectual scope, наприклад: He was a man of far-ranging intellectual scope [16, с. 18]. На глибокий розум людей вказує ФС a man of capacity and leading у такому висловленні: I was very glad to find in the Member for Ross and Cromarty, and also in Lord Harlech, men of proved Parliamentary and Ministerial capacity and leading [16, с. 72].

Висновки. Так, у розглянутих промовах ФС на представлення уваги відбивають різний ступінь її концентрації на певних суспільних явищах: заявах, суперечностях, бюджеті. ФЄ на позначення зорової перцепції та пам'яті метафорично зіставляють концентрацію уваги з фізичним досвідом людей. Ідіоетнізми, в яких область джерела пов'язана зі сприйняттям, залучаються прем'єр-міністрами останніх десятиліть для відтворення важливих подій минулого та окреслення перспектив на майбутнє. ФС і ФЄ на позначення мислення зустрічаються в промовах усіх прем'єр-міністрів і активізують когнітивну діяльність аудиторії, необхідну для розуміння поданих мікротем. Різна кількість зусиль, необхідних для здійснення розумової діяльності, відображена другим складником дієслівних ФС із вербальним компонентом make. Відмінності в перспективі подачі змісту пов'язані з відображенням точок зору та висловленням думок, позначених ФС з іменним компонентом view.

Література:

1. Брага І.І. Мовна репрезентація образу держави у пресі України (кінець 1970-х – початок 2000-х років) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: Спец. 10.02.01 «Українська мова» / І.І. Брага. К., 2002. 20 с.
2. Гамали О.И. Стилистическое использование фразеологизмов в языке газет // Языковые средства дифференциации функциональных стилей современного русского языка. Днепропетровск : ДДУ, 1982. С. 72–78.
3. Гармыч Н.С. Структурно-семантические и функциональные особенности фразеологизмов в языке газеты : дис. … канд. филол. наук: 10.02.04 / Наталья Сергеевна Гармыч. Днепропетровск, 1992. 182 с.
4. Мокиенко В.Н. Фразеология в современной публицистике / В.Н. Мокиенко // Теоретические проблемы стилистики текста. Казань : КазанГУ, 1985. С. 9–10.
5. Психологический словарь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://evoc.ru/index.php?voc_id=17&letter=%CD&word_id=504380.
6. Розенталь Д.Э. Практическая стилистика русского языка / Д.Э. Розенталь. [4-е изд., испр.]. М. : Высшая школа, 1977. 316 с.
7. Худолій А.О. Функціонально-стилістичні особливості фразеологічних одиниць в американській публіцистиці // Науковий вісник ВДУ ім. Лесі Українки. Серія: Філологічні науки. Луцьк : ВДУ ім. Лесі Українки, 2001. С. 230–236.
8. Чекаліна Т.В. Деякі лексико-фразеологічні особливості сучасної публічної промови (на матеріалі виступів французьких політиків XX – початку XXI століть) / Т.В. Чекаліна // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія Іноземна філологія. 2005. Вип. 39. С. 20–22.
9. Чередниченко О.І. Фразеологія сучасного політичного дискурсу / О.І. Чередниченко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Іноземна філологія. 2001. Вип. 31. С. 5–7.
10. Шувалова Ю.В. Политическая фразеология в американском варианте английского языка : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. филол. наук: Спец. 10.02.04 «Германские языки» / Ю.В. Шувалова. М., 1978. 22 с.
11. Blair T. Speech at the Lord Mayor's Banquet [Електронний ресурс] / T. Blair. – Режим доступу: http://www.number10.gov.uk/Page4803.
12. Blair T. Speech to Foreign Office Conference in London [Електронний ресурс] / T. Blair. – Режим доступу: http://www.number10.gov.uk/Page1765.
13. Brown G. Prime Minister's New Year message [Електронний ресурс] / G. Brown. – Режим доступу: http://www.number10.gov.uk/Page17895.
14. Brown G. Speech on the Education Fund [Електронний ресурс] / G. Brown. – Режим доступу: http://www.number10.gov.uk/Page16972.
15. Churchill W.S. The End of the Beginning: War Speeches / W.S. Churchill. Vol. 3. London etc.: Cassel, 1944. 332 p.
16. Churchill W.S. The Unrelenting Struggle: War Speeches / W.S. Churchill. Vol. 2. London etc.: Cassel, 1943. 349 p.
17. Evans V. The structure of Time / V. Evans. Amsterdam (Phil.): John Benjamins Publishing Company, 2004. 286 p.
18. Oxford Advanced Learner's Dictionary Genie. 219 Mb. Oxford : Oxford University Press, 2003. 1 електрон. Опт. Диск (CD-ROM); 12 см. – Систем. вимоги: Windows 97, 2000; MS Word 97-2000. – Назва з контейнера.
19. Wilson H. Purpose in Power / H. Wilson. Lnd.: Weidenfeld and Nicolson, 1966. 194 p.

Svyrydiuk T., Ruban L., Seminikhyna N. Appealing function of idioms in British prime ministers' addresses

Summary. The article deals with the appealing function of idiomatic units used in the speeches of British politicians. An analysis of the British prime ministers' addresses proves that the rhetorical level of text formation – elocution reveals new functions of set phrases. The elocutionary functions of idioms, meant for the verbal ornamentation of speeches, are appealing, activating the cognitive abilities of the addressee; referential, representing a situation from the topological, temporal or characterizing perspective; evaluative, expressing an author's attitude to the contents; emotive, reflecting a speaker's feelings. Appealing to a person's cognitive features involves the use of units for indication perception and attention that activate appropriate audience's abilities.

Phraseological combinations of attention conceptualize different degrees of concentration on different social phenomena: statements, contradictions, budgets. At the same time phraseological unities associate attention with people's physical experience. Idioms of visual perception and memory which have the source domain related to perception have been exploited by the Prime Ministers of recent decades to represent important events of the past and outline future prospects. Set phrases of thinking activate the listener's mental activity and encourage him to think over the facts described in the speech. In all of the Prime Ministers' addresses these units are represented by pharaseological unities and combinations. Idioms of thinking are subdivided into verbal and nominal and help the author to describe the different amount of effort required for mental activity, various perspectives on content, the degree of influence of external factors on decision-making, identifying a connection between the elocution and two other levels of rhetorical text-formation: invention and disposition.

Key words: idioethnism, pharaseological combination, pharaseological unity, elocution, appealing function.